

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Sociologie și Asistență Socială
1.3. Departamentul	Asistență Socială
1.4. Domeniul de studii	Asistență Socială
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii/ Calificarea	ASISTENT SOCIAL

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	TEORII ȘI METODE ÎN ASISTENȚA SOCIALĂ						
2.2. Titularul activităților de curs	Conf.dr. Sorina Poledna, Conf.dr. Adina Rebeleanu						
2.3. Titularul activităților de seminar	Lect dr. Florina Pop, Drd. Florina Demian						
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare ¹	E, VP	2.7. Regimul disciplinei ²	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Nr. de ore pe săptămână	4	Din care 3.2. curs	2	Din care 3.3. seminar/ laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	Din care 3.5. curs	28	Din care 3.6. seminar/ laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					42
Tutoriat					10
Examinări					4
Alte activități: participare la manifestări/acțiuni în cadrul comunității locale					3
3.7. Total ore studiu individual	119				
3.8. Total ore pe semestru	175				
3.9. Numărul de credite	7				

¹ Tipul de evaluare: E – examen, VP – verificare pe parcurs, C - colocviu

² Regimul disciplinei: **OB** - obligatorie, **OP** - opțională, **F**- facultativă

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Participare la cel puțin 50% din cursuri
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Participare la cel puțin 70% din seminarii

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>Cursul își propune dobândirea următoarelor competențe:</p> <p>Competențe cognitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să cunoască fazele procesului de asistare • să cunoască metode de intervenție în asistarea socială • să cunoască și înțeleagă caracteristicile comunicării optime în cadrul procesului de asistare • identificare, culegere de informații, documentare și înregistrare a informațiilor, utilizând metode și instrumente specifice asistenței sociale. • analiza, interpretarea și evaluarea informațiilor din perspectiva teoriilor relevante pentru practica asistării sociale; <p>Competențe instrumental-aplicative:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formarea deprinderilor de bază în munca cu clienții: capacitatea de a identifica nevoi și resurse, capacitatea de a interacționa cu un client în vederea construirii realității de asistență socială, capacitatea de genera obiective, un plan de intervenție și implementarea lui, capacitatea de a forma deprinderi de comunicare și de a identifica barierele în comunicare • formarea deprinderilor necesare pentru a utiliza observația, interviul, studiul documentelor și studiul de caz ca metode de bază în practica asistării sociale; <p>Competențe atitudinale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • capacitatea studenților de a se raporta conștient și responsabil la domeniul asistenței sociale și ceea ce această profesie incumbă • conștientizarea de către studenți a procesualității muncii de asistare și a modului corect de raportare la posibile situații conflictuale, cu respect și atitudine nediscriminativă față de clienți; • operaționalizarea valorilor specifice asistenței sociale în fiecare fază și activitatea din procesul de asistare socială; • analiza și interpretarea reflexivă a informațiilor și a experienței practice de asistare socială.
Competențe Transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Abordarea obiectivă și argumentată atât teoretic, cât și practic, a unor situații - problemă în vederea soluționării eficiente a acestora cu respectarea valorilor și principiilor specifice asistenței sociale • Capacitatea de a-și asuma responsabilitatea și autonomia în realizarea sarcinilor • Capacitatea de a utiliza eficient reusursele de timp și tehnicile de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională • Capacitatea de a pune în legătură cunoștințe teoretice, abilități practice și metode proprii atât asistenței sociale, cât și unor domenii complementare.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Parcursul cursului urmărește să îi ajute pe studenți să înțeleagă și să stabilească legătura între teoriile și practica asistenței sociale. Cursul este destinat înțelegerii de către studenții anului I a fundamentelor teoretice și practice ale asistării sociale la nivel microsocial. Conținutul disciplinei abordează principalele aspecte teoretice care permit interpretarea și explicarea realității sociale pe care o investighează și asupra căreia intervine asistentul social. Totodată, cursul explică și argumentează principalele modalități practice (metode, tehnici, instrumente) de acțiune în domeniul asistenței sociale. Studenții vor dobândi cunoștințe generale care să le permită formarea deprinderilor de comunicare, familiarizarea cu metode, tehnici și instrumente specifice practicii sociale.
Obiective specifice	<p>Prin absolvirea disciplinei, studentul va fi capabil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să înțeleagă procesualitatea muncii de asistare; - să conștientizeze diversitatea metodelor de culegere a informațiilor în vederea evaluării cazurilor și situațiilor problematice; - să înțeleagă rolul fiecărei metode și tehnici în raport cu scopul și obiectivele muncii de asistare; - să se raporteze conștient și responsabil la domeniul asistenței sociale și ceea ce această profesie încumbă - să conștientizeze deprinderile de comunicare și intervievare și a modului corect de raportare la posibilele situații conflictuale; - să-și înțeleagă și rolurile profesionale în acord cu fazele și obiectivele specifice practicii asistării sociale.

8. Conținuturi

8.1. Curs

Metode de predare:

- expunere, prelegere asistată de calculator cu expunerea conținuturilor cursurilor în format power-point, exemplificări, întrebări de evaluare pe parcurs, explicații, problematizări, discuții pe baza prezentărilor și a literaturii de specialitate

Tematica:

Procesualitatea muncii de asistare: demersul de evaluare inițială, stabilirea obiectivelor de intervenție, generarea planului de intervenție, implementarea intervenției și finalizarea muncii de asistare. Contractul în asistența socială. Comunicarea empatică și bariere în comunicare. Metode de intervenție în practică socială: centrarea pe sarcină și centrarea pe soluție. Metode, tehnici și instrumente în asistența socială: observația, ancheta socială, interviul, studiul de caz.

Săptămâna 1.

Procesualitatea muncii de asistență socială: Retrospectivă asupra particularității muncii de asistență socială. Fazele procesului asistențial. Modelul rezolutiv (Compton și Gallaway). Fazele muncii de asistență socială după Hepworth și Larsen.

Săptămâna 2.

Comunicarea empatică. Empatia ca mod de a fi și ca deprindere. Utilitatea comunicării empatice în practica asistenței sociale. Nivele de empatie

Săptămâna 3.

Bariere în comunicare. Bariere verbale. Bariere non-verbale. Efecte asupra muncii asistențiale

Săptămâna 4.

Diagnosticul în asistență socială. Definiție, caracteristici. Relația problemă-scop-sarcini

Săptămâna 5.

Contractul în asistență socială. Definiție, particularități ale contractului în asistența socială, fazele realizării contractului, clasificarea contractelor în asistența socială

Săptămâna 6.

Planificarea intervenției. Plan de intervenție. Intervenția directă vs intervenția indirectă în asistența socială

Săptămâna 7.

Finalizarea procesului de asistare. Metoda centrării pe sarcină.

Săptămâna 8.

Metode, tehnici și instrumente în asistența socială. Metoda Observației: Abordări teoretice și contextul pluridisciplinar al validării observației ca metodă de culegere a datelor ; rolul observației în munca de asistență socială.

Săptămâna 9.

Observația științifică: clasificari, tipuri de observație; deprinderi de observare în contextul practicii asistării sociale.

Săptămâna 10.

Metoda Interviuului: interviuarea calitativă; Interviuul în asistența socială, caracteristici specifice.

Săptămâna 11.

Tipuri de interviu folosite în asistența socială, luarea notițelor, transcrierea interviurilor

Săptămâna 12.

Fazele procesului de interviuare: obiective și deprinderi specifice fiecărei faze

Săptămâna 13.

Alte metode și instrumente folosite în asistența socială:

Studiul de caz - metodă de culegere și prezentare a datelor specifice asistenței sociale; Studiul documentelor; Ancheta socială.

Săptămâna 14. Abordări teoretico- metodologice: centrarea pe soluții, centrarea pe sarcină, abordarea rezolutivă, intervenția în criză.

Recapitulare

Bibliografie:Obligatorie:

Compton, B., R., și Galaway, B. (1989): *Social Work Processes*, California, Wadsworth Publishing Company (7-th ed.) Cap.7

Egan (1994), *The Skilled Helper*, Pacific Grove, California, p: 106-120, 180-190

Hepworth, D.H, Larsen, J.A (1993), *Direct Social Work Practice: Theory and Skills*, Pacific Grove, C.A: Brooks/Cole

Ivey, A (1994): *Intentional Interviewing and Counseling*, Cole Publishing Company. cap.1

Miley, K.K., O'Melia, M., DuBois, B. (2006), *Practica asistenței sociale*, Polirom, Iași, p.134-156

Parker, J., Bradley, G. (2003), *Social Work Practice: Assessment, Planning, Intervention and Review*, Learning Matters Ltd., Exeter, p: 90-95 (www.learningmatters.co.uk)

Rebeleanu, A., Roth, M., Golea, N., (2008) „Planificarea intervenției în procesul de asistență socială”, în Roth, M. (coord.) *Caiet de practică pentru studenți asistenți sociali. Modele și recomandări pentru proiecte de intervenție*, Prea Universitară Clujeană, p.23-38

Rebeleanu, A., (2008) „Centrarea pe sarcini”, în Roth, M. (coord.) *Caiet de practică pentru studenți asistenți sociali. Modele și recomandări pentru proiecte de intervenție*, Prea Universitară Clujeană, p.55-64

Rebeleanu A., 2016. “Plan de intervenție în asistența socială”, în *Enciclopedia asistentei sociale*, Polirom, Editor: George Neamtu (coord), 2016, pp. 670-676

Rebeleanu Adina, Contract de schimbare, *Enciclopedia asistentei sociale*, Polirom, Bucuresti, Editor: George Neamtu (coord), 2016, P. 252-257

Roth, M. și Rebeleanu, A 2007. *Asistența socială. Cadru conceptual și aplicații practice*, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca (123-129).

Tutty, L.M., Rothery, M.A., Grinnell, Jr., R.M. (2005), *Cercetarea calitativă în asistența socială. Faze, etape și sarcini*, Ed. Polirom, Iași

Opțională

Alexiu, T.M. (2011) „Teorii și aplicații în asistența socială”, în Neamțu, G., *Tratat de asistență socială*, Polirom, Iași, p:331-406

Brill, N. (1990). *Working with People*, Longman, Forth Edition

Compton, B.R., Gallaway B. (1989). *Social Work Processes*, Wadsworth Inc.

Cojocaru, Șt. (2006): *Proiectul de intervenție în Asistență Socială*, Iași

Culley, S., (1991), *Integrative counselling skills in action*, Ed Sage Publications

Dafinoiu, I., Vargha, J.L. (2005), *Psihoterapii scurte. Strategii, metode și tehnici*, Ed. Polirom, Iași, p: 114-153

Dey, I. (1995): *Qualitative Data Analysis: A User – Friendly Guide for Social Scientists*, London, Routledge

Hurubean, A. (2011), „Investigare și intervenție în asistența socială individuală” în Neamțu, G. (coord.), *Tratat de asistență socială*, Ed. Polirom, p.503-

De Robertis, C., (1998), *Methodologie de l'intervention en travail social*, Editions Bayard, Paris

De Robertis, C., (1998), *Le contract en travail social*, Editions Bayard, Paris

Denzin, N.K. (1970): *The Research Act in Sociology*, London, Butterworths

Gomm, R., Hammersley, M., Foster, P., (eds): *Case Study Method*, London, SAGE Publications

Hoffman, K.S. & Salle, A.S. (1994). *Social Work Practice*, Allyn & Bacon.

Lukas, S. (1993). *Where to start and what to ask*. New York. W. W. Norton & Company, p.32-55

Miley, Krogsrud M., O'Melia, M., DuBois, B (2006), *Practica asistenței sociale*, Ed. Polirom, p.191-222

Muchielli, R., (1991), *L'entretien face a face dans la relation d aide*, ESF, Paris

Nelson – Jones, R. (1993): *Practical Counseling and Helping Skills*, Cassel, London 3. ed.

Payne, M. (2011) *Teoria modernă a asistenței sociale*, Ed. Polirom, Iași,

Reid, W.J., (1986), *Task-Centred in Social Work*, în Turner, F. (edit.), *Social Work Treatment*, Free Press, p: 267-291

Roth, Maria (2003), *Perspective teoretice și practice ale asistenței sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca (141-249).

8.2. Seminar/ laborator

Metode de predare: expunere, dezbateri, jocuri de rol, studiul de caz

S1 – Revizuirea cunoștințelor asimilate în semestrul I. Organizarea activităților și sarcinilor ce revin studenților. Fazele procesului de asistență socială (exemplificare prin studii de caz).

S2 – Exersarea empatiei ca deprindere. Discriminarea conținutului, sentimentelor, comportamentelor.

S3 – Exersarea barierelor de comunicare. Recunoașterea barierelor. Exerciții aplicative, jocuri de rol

S4 – Explorarea problemei în asistența socială. Identificarea problemelor, nevoilor, resurselor. Jocuri de rol și exemplificări prin intermediul unor studii de caz

S5 – Contractul în asistență socială. Definiție, particularități ale contractului în asistența socială, fazele realizării contractului, clasificarea contractelor în asistența socială

S6 – Planificarea intervenției. Elaborarea unui plan de intervenție

S7 – Întocmirea unei grile de observație. Exemplificări pe situații concrete. Jocuri de rol. Exemplificarea și exersarea cunoștințelor și a deprinderilor pentru realizarea observației.

S8 – Verificare pe parcurs

S9 – Construirea unui ghid de interviu. Operationalizarea caracteristicilor interviului în asistență socială. Exersarea și exemplificarea cunoștințelor și deprinderilor pentru realizarea interviului inițial

S10 – 11 Exemplificarea și exersarea deprinderilor de interviu. Ascultarea activă și tehnica punerii de întrebări. Deprinderi de explorare în cadrul interviului: încurajarea, parafrizarea, sumarizarea, concretizarea. Deprinderi de aprofundare: clarificarea, interpretarea, confruntarea, împărtășirea reciprocă a informațiilor, oferirea de sfat și suport

S12 – Exemplificare și exersarea cunoștințelor și a deprinderilor necesare pentru realizarea unor studii de caz. Prezentarea unor modele de anchetă socială, utilizate în instituții de asistență socială. Exersarea cunoștințelor și a abilităților necesare pentru realizarea unei anchete sociale.

S13 – 14. Analiza comparativă a metodelor de intervenție: intervenție directă vs intervenție indirectă, intervenție de scurtă durată vs intervenție pe termen lung, prezentarea unor studii de caz care să reflecte principalele abordări teoretico-metodologice prezentate în cadrul cursurilor.

Recapitulare a cunoștințelor și deprinderilor dobândite pe parcursul semestrului.

Bibliografie obligatorie și opțională – aferentă celei de la curs

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- Studenții sunt pregătiți pentru a înțelege specificul muncii de asistență socială, a particularităților pe care relația profesională cu clienții le presupune, importanța valorilor și deontologiei profesionale. Studenții vor înțelege importanța profesiei în societatea contemporană. Se va urmări respectarea regulamentului antiplagiat.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	2 p verificare pe parcurs (scris) 4 puncte examen scris sesiune	Subiecte care cuprind cerințe referitoare la înțelegerea tematicii cursului, parcurgerea bibliografiei și operaționalizarea cunoștințelor dobândite	60%
10.5. Seminar/ laborator	4 puncte din care: 1.50 p participare la activități și îndeplinirea sarcinilor de seminar (0.50 prezente, 4 teme a câte 0.25 puncte: identificare probleme, scopuri aferente, generare contract, elaborare plan de intervenție, exemplificare relația problema-scop-sarcini) 2.50 p: studenții vor demonstra că pot transfera cunoștințe teoretice în practica interviului (formularea scopului interviului, elaborarea ghidului de interviu, interviuarea propriu-zisă prin utilizarea a cel puțin 3 deprinderi de interviu); vor reflecta critic asupra experienței de interviuare. <div></div>	Activitatea de la seminarii pe întreg semestrul	40%
10.6. Standard minim de performanță			
Prezența la orele de curs este obligatorie în procent de 50%, iar la seminarii în proporție de 70%. Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 30% copiată dintr-o altă sursă care nu este indicată sau nu este indicată corect și complet. Copiatul la examen, la fel ca și plagiatul, atrag nepromovarea examenului în sesiunea respectivă.			